

Izaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
—
Issued daily except Sundays and Holidays.

Uredniški in upravnški prostori: 2637 E. Lawrence av.
—
Office of publication:
2637 E. Lawrence Ave.
Telephone: Lawrence 4633.

LETO—YEAR XIV.

Cena lista

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 23. aprila (April 23) 1921.

Subscription \$5.00

STEV.—NUMBER 95.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

STAVBINSKI PODJETNIKI NADALJUJEJO S PROVOKACIJAMI.

PRIPRAVLJENI SO PRELOMITI POGODBO NA PRVEGA MAJA S STROKOVNIMI ORGANIZACIJAMI.

Za lakomne ljudi je pogodba kos počelčanega papirja.

Chicago, Ill. — Stavbinski podjetniki niso ostali le pri grozljah, ampak so zaključili, da ustavijo delo s prvim majem na vseh stavbah, ko so izvedeli oficijelno, da so delavci odklonili znižanje mezd. To pomeni izpor. Zaključek podjetnikov je bil storjen na seji njih organizacije.

Thomas S. Kearney, predsednik "Sveta stavbinških delavcev" je izjavil, da bo organizacija podjetnikov prelomila pogodbo, če preneha z delom prvega maja, kajti nekatere organizacije imajo pogodbo s podjetniki, ki poteče šele 31. maja. Kearney je izjavil, da je zdaj v delu za deset milijonov dolarjev stavb.

Is Kearneyjeve izjave je spoznati, da gre podjetnikom le za po- višanje profita in ne za znižanje stavbinških stroškov. Za stavbe, ki so zdaj v delu, so napravljene pogodbe in podjetniki ne bodo niti centa spustili dol, če udi bi se meze znižale. Kadar gre za profit, ni podjetnikom pogodla vredna piškavca oreha.

Podjetniki očedejo očividno priznati svoje zrcelo z isporom kot pred dvajset leti. Gospodje so pozabili, da so bili takrat tepeni. Tudi takrat so na oseben in pred- razen mečin izvalili boj in ko se stavbinški delavci niso hoteli podati, so jih izprli. Takrat so bili stavbinški delavci še šibko organizirani. Njih organizacija ni bila federalizirana, ampak vsaka stroka je nastopala individualno.

Kljub temu so bili podjetniki poraženi. Danes je stvar popolnoma drugačna. Stavbinški delavci imajo boljše forme organizacije in jurisdikcijske boje so skoraj popolnoma odpravili med seboj. Organizacija je veliko bolj močna, kot je bila pred dvajset leti. In delavci se že zdaj pripravljajo na izpor. Pravzaprav so se pričeli pripravljati na izpor, ko so pričeli prve izvalne besede od strani podjetnikov v javnost. Odborniki so stopili takoj v dogovor z bratskimi organizacijami po drugih mestih, da se izve ob pravem času, kje bodo potrebovali stavbinške delavce. Če pride do izpore, bodo organizacije skrbele, da delavci dobe delo v drugih mestih.

Vsi podjetniki tudi ne pripadajo k organizaciji stavbinških podjetnikov in ti podjetniki bodo prav radi podpisali pogodbo z organizacijami stavbinških delavcev. Če bo počivalo delo na stavbah po prvem maju, zadene krivda podjetnike.

Svet stavbinških delavcev je sklical takoj sejo, ko je izvedel za zaključek podjetniške organizacije, na kateri je izvršil potrebne zaključke, da ne bodo triumfirali podjetniki.

ARMADA BO ŠTELA 166,000 MOŽ.

Washington, D. C. — Zbornični odsek za vojaške zadeve je dokončal rasporedo o proračunu za stalno armado. Dovoljenih je \$330,000,000 in armada bo štela 166,000 mož. Vojni tajnik Weeks je priporočil, da se naj za armado dovoli toliko denarja, da bo štela 183,000 mož. Zdaj šteje armada 235,000 mož.

THOMPSONOVA PLATFORMA SPREJETA V ZAKONDAJNI ZBORNICI.

Springfield, Ill. — Senat je zdaj tudi sprejel resolucijo, o kateri se lahko reče, da je platforma čikaškega šupana, in v kateri se protestira proti prisilni vojaški službi. Za resolucijo je bilo oddanih v senatu 27 glasov, proti pa deset.

FALL GROZI Z OSTAVKO, ČE NE BO SPREJET NJEGOV MEHIŠKI PROGRAM.

Washington, D. C. — (Federated Press). — Albert B. Fall, tajnik notranjih zadev, je prišel v konflikt s Hughesom zaradi petrolejske politike v zvezi z Mehiko. Fall je zupal svojim prijateljem, da je stopil v vlado samo radi tega, da izvede svoj program napram Mehiki, in če se mu ne posreči, bo podal ostavko.

KJE SO REVOLUCIONARNI PRINCIPI?

DOBRO JE, DA NAŠI PREDNIKI SPE V GROBOVIH.

Tako saj niso priča, kako se čiala- jo njih principi, za katere so bili pripravljani darovati svoje življenje.

Washington, D. C. (Rosa Lad- don, Fed. Press). — "Hčere ameri- ške revolucije" so obdržale čajni sestanek pri britskem poslan- ištstvu na prvi dan tridesete letne konvencije.

Ta čajni sestanek se je precej ločil od čajnega sestanka, ki so ga priredili očete ameriške revolucije v Bostonu leta 1776. Čas seveda dela čudeže. Kajti če se so- di po besedah mrs. George May- nard Minor, splošne predsednice D. A. R., tedaj človek skoraj ne more biti pravi Američan, če ni obenem tudi britski patrijot.

Te varuhinje naših revolucio- narnih tradicij, ki so se samo i- menovale za varuhinje, so bile v gosteh pri gospe Geddes, sopro- gi sir Auckland Geddesa, brit- skega poslanika v deželi, ki je nastala iz trinajst kolonij. Sir Auckland je bil neveden govornik na prvi večerni seji kongre- sa D. A. R.

Splošna predsednica ni v svo- jem otvoritvenem govoru pred "Narodnim društvom hčera ameri- ške revolucije" trčila časa s prihodom romarskih očetov ali z ameriško revolucijo leta 1776, ampak mrs. Minor je bila moder- na. Pozivljala je svoje poslušalce in poslušalke, naj nikar ne pozabi- jo na nauk iz svetovne vojne in svari- la jih je pred "rdečimi" agi- tatorji, sinfejnoveškimi propa- gandisti, ki žele izvati boj med Združenimi državami in Veliko Britanijo.

"Sinfejnovska agitacija in sin- fejnovska propaganda," je rekla mrs. Minor, sta spelirali bolj pre- drzno kot kdaj prej na čustva, ki vodijo v vojno, učeli po vsem svetu zločesto maščevanje proti Veliki Britaniji.

"Nebredana čustva povzročijo sovraštvo, plemensko sovraštvo. Divji nemiri strahu in terorja, nizerija in stradanje so razširjeni in so napravili slab učinek tudi na našo pametno in procvitajočo deželo.

"... Skozi vse zimsko učinko- vala na nas orgija fanatične in neoljalne agitacije vsake vrste, ki je lezla po deželi in obdrževala velike shode na glas in agresivno. Čas je, da se pametni, lojalni Američani prebude in obravnava- jo takimi dogodki brez rokavie." je povdarila mrs. Minor z nagla- sijo in pojasnjevala, da je Ameri- ška legija poslala v februarju svari- la v svet, da se vrši taka propa- ganda in da jo je treba usta- viti.

"Naša dežela nas kliče k zasta- vam tako jasno kot v letu 1917 (ne v letu 1776)." je vzkliknila mrs. Minor, ki najbrž še vedno ži- vi v vojnem času in ki se še ved- no vojskuje s premaganimi Nem- ci, katera pa je pogoltnila svo- drugo propagando, dovoljeno kot vojno propagando.

Vsako, ki je silila ta strasten govor pred tisoč delegatinjami, se strinja s splošno predsednico D. A. R.:

"Ta propagandistična znanost je tako mojstersko izvršena, da je zdaj učinkuje s smrtonosnim učin- kom strupenega plina. Ona us- tvarja misli in čustva. Ona se testira proti prisilni vojaški služ- bi. Za resolucijo je bilo oddanih v senatu 27 glasov, proti pa deset.

ALI BO SREDNJA POT ZADOVOLJILA OBE STRANKI?

ZDAJ SO Z NJO ZADOVOLJNI ŽELEZNIČARJI IN ŽELEZNIŠKI MAGNATJE.

Prihodnost pa še pove restnico, če se ena ali druga stranka ni pre- naglila v svoji sodbi.

Chicago, Ill. — Zdi se, da sta obe stranki — železničarji in želez- niški podjetniki — zadovoljni z razsodbo železniškega delavskega odbora, o kateri se lahko reče, da je srednjepotna.

Malo pritožbe je izzval le od- stavek, ki pravi, da pogodba kon- ča že prvega julija, ker mnogi želez- ničarji mislijo, da je čas prekratek za izdelanje dobro premiš- ljene pogodbe. Konference med zastopniki železničarjev in želez- ne morajo pričeti takoj, da se iz- ravnajo diference. Prvega julija namerava odbor izdelati določbe za take skupine, ki se niso moge sporazumeti do določenege časa.

V brzokvarkah iz vzhoda kvoti- rajo Gompersa, da je rekel, da je veliki biznis vplival na odbor, da je izjavil, da pogodba konča. Rekel je, da je razsodba pokazala, da transportni zakon ni dosegel svojega namena.

Odborniki železniškega uslu- benskega departamenta v Ameri- ški delavski federaciji, ki so branili pogodbo pred odborom, gleda- jo na stvar bolj optimistično. B. M. Jewell, predsednik departa- menta, izjavlja, da razsodba pri- zna princip delavske pogodbe in da pomeni dobo industrijalne svobode. Voditelji strokovni or- ganizacij se posebno navdušeni so za šestnajst glavnih principov, proglašanih po odboru.

Eksekutivni predsednik stro- kovnih organizacij, katerih člani delajo v železniških delavnicah, izjavlja: "Železničarji lahko sprejmejo odločitev, ker ne slabi- gospodarskega in socialnega polo- žaja. Če se ta dostavek podaljša po vladni agenciji, tedaj po- meni več za organizirano delav- stvo, kot katera pogodba, ki je bila kdaj izvršena v kateri indu- striji. To je trditve fundamental- nega principa, katerega smo ho- teli doseči. Če ga sprejme želez- niška uprava v dobri veri, tedaj pomeni, da ostanje javni interesi popolnoma obvarovani.

"Ta razsodba pomeni novo do- bo industrijalne svobode... Od- lok je razširil precej moje člove- ške pravice, katere smo hoteli do- seči..."

Predsedniki železniških druš- tva, bankirji, transporterji so podali izjave, v katerih izjavljajo, da so zadovoljni z odlokom železniške- ga delavskega odbora. Vsako u- pa, da je našel v odboku nekaj, kar njemu koristi. Tako je zdaj. Kako bo po prvem juliju, je vpra- šanje bodočnosti. In če bodo ta- krat železničarji in železniški podjetniki izjavljali, da so zado- voljni z razsodbo, se bo lahko re- klo, da je železniški delavski od- bor podal solomonsko razsodbo, ki je zadovoljila delavce in pod- jetnike.

Skeptiki ne verjamejo, da se kaj takega zgodi, ampak pravijo, da je razsodba prinesla le hipno razvozljanje vprašanja, da se pa po prvem juliju pokažejo ravno iste poteškoče, ker interesi želez- ničarjev niso enaki z interesi želez- niških podjetnikov

MORNARIŠKI TAJNIK JE ZA IZVEŠTEV MORNARIŠKEGA PROGRAMA.

Washington, D. C. — Mornari- ški odsek razpravlja o proračunu za mornarico. Slišijo se glasovi, da bo dovoljenje za mornarico znašalo \$395,000,000.

Mornariški tajnik Deuby se je izrazil, da nasprotuje vsaki opo- slednji, ki ima namen zavleči izv- šitev mornariškega graditvenega programa.

FRANOSKI DELAVCI PROTI MOBILIZACIJI IN PROSLAVI NAPOLEONA.

Pariz, 22. apr. — Francoški so- cialisti so izdali manifest, poziv-ajo proletarijat, naj ima odpr- te oči v teh kritičnih dneh, ko se pripravljajo mobilizacija čet za ok- upacijo Ruha in proslava Napo- leonove stoletnice. V prvem vi- dijo delavci konec sedanjega po- lovičnega miru, v drugem pa slav- ljenje militarizma, zato je treba pobljati oboje.

AMERIKA SPREJE- LA POSREDOVA- NJE ZA NEMCE.

Harding ne bo odločeval o od- škodnini, pripravljen pa je predložiti predloge ententi.

NEMOLJA NE DA KLATE REZERVE.

Pariz, 22. apr. — Francoska vlada ni zadovoljna z odgovorom Hardinga na nemško noto zaradi posredovanja v reparacijski zadevi, dasiravno ji je prav, ker je Harding svrgel prošnjo Nemčije za imenovanje reparacijske vsote. Francija je upala, da bo Harding kategorično odklonil apel, tako pa je pustil odprto pot za po- sredovanje.

Washington, D. C. — Amerika je prevzela ulogo posredovanja v reparacijskem konfliktu med Nemčijo in entento. To je nagna- ni državni tajnik Hughes, ko je v četrtak svečer objavil odgovor na direktni apel nemške vlade.

Harding ni ustregel želji Nem- čije, da bi imenoval vsoto repara- cij, namignil pa je, da Združene države se ne strinjajo s pretirno vsoto odškodnine, katero bi ententa rada izmila iz Nemčije; objubil je tudi, da je pripravljen sprejeti in predložiti savensnikom protipogojne nemške vlade. Zdu- žene države močno žele, da se po- gajanja glede reparacij ponovno odpro in čim prej končajo s pra- vično rešitvijo.

Prepisi note so bili poslani tudi ententnim vladam. Iz tega sledi, da bo morala ententa vzeti stvar v pretres in morda se zgodi, da Francija odgodi svoje militari- stične priprave za okupacijo Ruha.

Besedilo nemške note, ki je bila adresirana direktno na predsed- nika Hardinga, je:

"Podpisana uljudno prosita v imenu nemške vlade in nemškega ljudstva predsednika Združenih držav ne oziiraje se na še obstoje- še tehnično stanje vojne, da po- sreduje v reparacijskem vpraša- nju in določi vsoto, katero naj Nemčija plača ententnimdržavam. Nujno ga urgirata, da pridobi za- veznike za svoje posredovanje, in slovesno izjavljata, da je nemška vlada pripravljena brez vsakih pridržkov in pogojev plačati za- vezniškim državam tiato vsoto re- paracij, katero določi predsednik na temelju preiskave, videč, da je pravična. Formalno se obveže- ta, da izpolnita do plicke vse do- ločbe razsodbe, ki jo eventualno izreče predsednik s trdno vero v pravičnost in s iskreno odkritostjo njenega namena prositi nemško ljudstvo potom svo- je ustavne vlade predsednika Združenih držav, da sprejme nje- gov apel in izreče svojo sodbo ter s tem izpolni željo vseh civilizira- nih narodov, ki bi se radi izognili neizmernim zlim posledicam gro- zilih prihodnjih ukrepov, in do- seže svetovni mir."

Noto sta podpisala ministri predsednik Fehrenbach in mini- ster vnanjih zadev dr. Simons.

Odgovor Amerike, katerega je podpisal Hughes, se glasi:

"Ameriška vlada ne more pre- vzeti posredovanja glede repara- cij v pogledu razsojanja z ozirom na rešitev tega vprašanja. Ker pa vlada uvidi, da je ta zadeva

(Dalje na 3. strani.)

BRITSKI DELAVCI OBRACUNAVAJO Z VODITELJI.

Transportni delavci v Londonu so okupirali glavni stan organi- zacije in odstavili odbornike.

KONFERENCA RUDARJEV PRELOŽENA NA DANES.

London, 22. apr. — Konferenca delegatov rudarske federacije, ki bi se imela vršiti danes, je prelo- žena na jutri. — Lloyd George je zopet povabil rudarje in lastnike rovon na sestanek; oboji so se od- zvali. Vlada je zmanjšala, da v medeljo zopet zmanjša število vlak- ov zaradi pomanjkanja premo- ga. Stavka rudarjev traja že 22 dni in kurivna kriza je največja v zgodovini moderne Anglije. Vla- da Amerava odprti javne kuhin- je v Londonu in drugih mestih, kjer je pomanjkanje kuriva naj- večje.

London, 22. apr. — Prvi odmev preklica stavke železničarjev in transportnih delavcev, pred enim tednom je prišel včeraj, ko so člani unije voznikov v Londonu pri- korakali v glavni stan organizacije transportnih delavcev, v ka- teri spadata, in so zasedli vse pro- store ter izgnali glavne odbornike federacije na cesto.

Odborniki so se podali brez od- pora in preobrat v vodstvu se je izvršil v redu in brez kakršnih fizičnih spopadov.

Eksekutiva rudarjev je včeraj Eksekutiva rudarjev je več- potrebno za konferenco krajevnih delegatov rudarske federacije, ki se vrši danes. Fr. Hodges, osred- nji tajnik rudarjev, je dejal več- raj, da je položaj nespremenjen. Rudarji se trdno drže in finančno podpora prihaja od vseh strani.

Lloyd George je dejal v nižji zbornici, da vlada uvede prelako- vo industrijalnega nepokoja.

Lastniki rudarjev dnevno vabi- jo voditelje rudarjev na konfe- renco z namenom, da se nadalju- jejo pogajanja.

Vladni trgovinski odbor nazna- nja, da je prišla včeraj v Liver- pool prva pošiljatev premoga iz Amerike odkar traja stavka. Več drugih parnikov s premogom je na morju. Nekaj premoga je pri- šlo tudi iz Francije.

Število brezposelnih delavcev v Londonu znaša 192,000 po urad- nih poročilih, ampak v resnici je veliko večje.

Trgovinski minister Horne je rekel v zbornici, da rudarji ne bodo mogli kopati premoga naj- banj deset dni po končani stavki, kajti 45 rudnikov je popolnoma zalitih v zodo in popravki v neka- terih rovih bodo vzeli mesec, predno bo mogoče delati v njih.

SLIKA IZ DANAŠNJE ČLOVEŠKE DRUŽBE.

Elizabeth, N. J. — Po cesti, ki je vodila v mesto, so prihajali trudni potniki. Žena je tiščala pred sabo otroški voziček na treh kolesih, v roki je držala četrti kolo, v naročju je imela triletne- ga sinka, poleg nje je pa stopljal še maleneč trudnih nog. Bila je mrs. Mary Allen iz Baltimorja na potu k svojem v Indiano. Na potu je bila že petnajst dni. Odpo- tovala je najprvo peš v New York, da najde tam svojo polsestro. A ker je ni našla, se je podala na pot peš v Indiano. Njen soprog je jetičen in se nahaja v sanatoriju za jetične. To razkrije vso trage- dijo.

Proletarska žena je bila pet- najst dni na potu, predno je našla prvega usmiljenega človeka. Mestni župan je odredil, da se družina nastani v hotelu in ob- nem je izjavil, da kupi vožne list- ke do njenega cilja.

VREME.

Chicago in okolice: V nedeljo jasno in mrzlo. Severozapadni in severni vetrovi.

SOVRAŽNIK SOVJETSKÉ RU- SIJE IZGUBIL SLUŽBO V WASHINGTONU.

Washington, D. C. — (Federated Press). — Montgomery Schuyler, ki je bil samo dva tedna šef ru- ske divizije v državnem depart- mentu, je bil zadnje sredo odstav- ljen. Schuyler je zagrižen sovra- žnik ruske sovjetske vlade in v kratkem času svoje službe je bil vedno v družbi pristašev "ruske- ga poslanstva" v Washingtonu.

NOV KONFLIKT MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

Angleški kapitalisti ne marajo, da bi se Francozi polastili nemških rudnikov in tovarna.

KAJ JE S BLEKIM PLE- BISITOM?

London, 22. apr. — Lloyd Geor- ge je včeraj brojavno zahteval pojasnila, kakaj ententa plebis- citna komisija v Goraji Šlesiji ne predloži poročila in zaključka. Njegova brojavka je bila naslov- ljena na angleškega zastopnika v komisiji.

Afera v Goraji Šlesiji je v tes- ni zvezi s vprašanjem nemških reparacij in nameravane franco- ske okupacije nemških industri- jalnih mest na Westfalokem. Lloyd George zahteva, da plebis- citna komisija reši stvar na tem- elju versalske pogodbe in od- danih glasov pri plebiscitu, in si- cer še ta teden, tako da dobi vzhovni svet v roka zaključek komisije, ko se snide v nedeljo v Hythu. Kakšen bo zaključek komisije glede plebiscita v Goraji Šlesiji, je težko reči, toda želja Francije je, da Poljaki dobe pre- mogovne kraje. Ako se to zgodi, in če potem Francija okupira še premogovna polja v Ruhr, tedaj je Nemčija brez premoga — tega pa Anglija ne mara.

Britanski kapitalisti so pričeli grdo gledati militaristične načrta Francozov za akupacijo glavnih nemških industrij okraj Rena. Javna tajnost v Londonu je, da Lloyd George nasprotuje franco- ski okupaciji Ruha. Njegovo mnenje je, da ententa ne pridobi nič s okupacijo, kajti nemški ru- darji ne bodo hoteli delati pod francosko vojaško vlado.

Vse kaže, da bo Lloyd George zopet igral zelo svito diplomati- čno igro. Položaj v Goraji Šlesiji mu bo služil za palico, da prišli Francoze na kompromis in jim pokvari apetit za anekajo nem- ških industrijalnih pokrajin.

POZABLJENI ZAMOREC OBEO- JEN V DOSMRTNO JEČO.

Shreveport, La. — Smrtna ka- zen zamorca Lonnie Eatona, ka- teroga je šerif pozabil obesiti na določeni dan, je bila spremenje- na v dosmrtno ječo.

Eaton je bil spoznan krivim u- mora že pred več meseci. Prope- ljali so ga zaradi njegove varnosti iz ječe v Quachiti v ječo v Caddo. Governor Parker je določil dan za eksekucijo, toda šerif je pozabi- l na ta dan, dokler ni minil. Pi- sal je guverniju, da je bil tako zaposlen z drugim delom, da je pozabil na izvršitev smrtne ka- zni.

Slišajo se tudi glasovi, da kriv- da zamorca ni popolnoma dognana.

Volitve za kralja na Ogrskem?

Zeneva, Švica, 22. apr. — Iz rojalističnih krogov v Lucernu poročajo, da bo ogrski parlament kmalu razpuščen in potem se vrše volitve na enak način kakor je bilo na Grškem, ko je kralj Kon- stantin zopet dobil svoj prestol. Po volitvah za parlament se bo vršil plebiscit na Ogrskem o vprašanju, dalj se Karl Habsburg sme vrniti kot kralj ali ne.

PROSVETA

DOPISI.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (zaven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$5.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oblopuje n. pr. (čl. 21-22) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnovom potekla naročnina. Poslovite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

KAJ PA JE SOLIDARNOST?

Sto in stokrat se priporoča delavcem: Bodite solidarni!

Kaj pa je pravzaprav solidarnost? Ta beseda pomeni na kratko, če se enemu delavcu zgodi krivica, morajo vsi delavci občutiti to krivico.

Delavec je človek, ki z ročnim ali umskim delom skrbi, da je vsega dosti producirane, kar človeška družba potrebuje za svoj obstanek. Delavci so torej stan sam zase. Ta stan tvorijo inženirji in učitelji kot najboljši mehaniki in navadni delavci, ki delajo z lopato. K temu stanu pripadajo tudi farmarji, sploh vsi, ki opravljajo koristno delo za človeško družbo. Temu stanu nasprotni je pa stan parasitov. To so ljudje, ki ne vrše nobenega koristnega dela za človeško družbo. Med parasite spadajo borzijani, borzni meštarji, finančniki, razni špekulantje, sploh ljudje, ki ne vrše nobenega koristnega dela za človeško družbo, vseeno pa uživajo sadove delavskega stanu.

Če bi delavski stan razumel, če se enemu delavcu godi krivica, da se godi krivica vsemu delavskemu stanu, tedaj bi parasitični stan že zdavnej izginil.

Da delavski stan tega ne razume, je znal parasitični stan razdeliti delavski stan tako fino, da se mnogi ne zavedajo, da pripadajo k delavskemu stanu. Inženirju ali pisarniškega uslužbenca pripoveduje parasitični stan, da sta nekaj več kot mehanik ali navaden delavec, ker hodita na delo z belim in zlikanim ovratnikom. Farmarju govore, da je boljši od delavca in inženirja, ker ima kos zemlje, ki je seveda navadno zadolžena in imajo na nji finančni interesi svoje kremplje. S tako razdelitvijo povzroči parasitični stan, da tisti, ki zanj delajo, ne pridejo do spoznanja, da so interesi onih, ki opravljajo ročno ali umsko delo, enaki in nasprotni interesom parasitičnega stanu. Taka razdelitev povzroči, da celo delavci v eni tovarni ne spoznajo, da so njih interesi enaki. Tudi tukaj govore delavcem, da je mehanik več kot navaden delavec, da tako onemogočijo spoznanje, da eni interesi izkoriščajo mehanikarja in navadnega delavca.

Solidarnost ima za svojo podlago svobodo, enakost in bratstvo. Solidarnost pomeni, da morajo vsi ljudje, ki skrbijo za svoj ročni in umski delom za obstoj človeške družbe, imeti enake pravice do življenja, ne glede na to, kakšno delo opravljajo, ker je ravno delo vseh potrebno za obstoj človeške družbe.

Nihče ne more reči, da niso potrebni zdravniki v interesu ljudskega zdravja. Ali delavec, ki čisti grebenice in kanale, po katerih se odteka gnojnica in razna druga nesnaga, opravlja v interesu splošnega ljudskega zdravja ravno tako važno delo, kot zdravniki. Če bi teh delavcev ne bilo, bi se dostikrat razširile kužne bolezni, čeprav imamo dobro organizirano zdravniško pomoč. Inženir je potreben, da izdelava načrte, mehanik po teh načrtih ustvari stroj, pri delu mu pa pomaga navaden delavec. Učitelj podučuje deca, da postanejo otroci vredni člani človeške družbe, ko odrastejo. Tako bi lahko naštevali še druge ročne in umske delavce, ki opravljajo koristno delo za človeško družbo; a ti zgledi naj zadostujejo, da vsako delo — umsko ali ročno — koristi človeški družbi, in zagadatelj imajo tudi vsi umski in ročni delavci enake pravice do življenja. Z drugimi besedami to pomeni, da je dolžnost celote — človeške družbe — da skrbi, da noben njenih članov ne trpi pomanjkanja, bede in revščine, ki zanj opravljajo koristno delo.

In da celota — človeška družba še tega ni spoznala, je krivo pomanjkanje solidarnosti med onimi ljudmi, ki vrše umsko ali ročno delo, da delavska družba ne pogine.

Organizirani delavci pridigajo solidarnost in solidarnost tako glasno in vztrajno, da bi moral sleherni človek v sedanji dobi pare, elektrike in motornih strojev razumeti, kaj ta beseda pomeni. In če bi tisti, ki opravljajo umsko in ročno delo, razumeli to besedo, bi se ne bali socializma kot se otrok boji parklja, ampak socializem bi postal meso in kri v človeški družbi.

Učimo in agitiramo in spoznanje ne bo izostalo!

Dear Greek, Mont. — V tukajšnji okolici sta že dve premovalniški družbi ustavili obrat v svojih rudnikih, in o tretji pričakujejo, da bo v kratkem ponemala svoji tovarni. In to je tako hvaleljna prosperiteta, katero so nam napovedovali, ko bo zmanjšala demokracija.

No, pa človek se ne more nad tem hudovati, ker bi itak sleherni zavedni delavec moral že vedeti naprej, da so obljube volke ubredne, dokler bo gospodarji pri čredl. Ravno tako je tudi z umsi delavci. Dokler bodo imeli vsi moč velepodjetniki in ljudski izkoriščevalci, toliko časa bo delavstvo izkoriščano in zatirano. Čuditi se pa mora človek in zgražati sam nad seboj, da smo še tako skeptični in slepi, da pričakujemo odrešenja od tam, od kjer ga ni in ga tudi nikoli ne bo, ako stvar ne predrugači in preverne na drugo stran.

V listu "United Mine Workers of America," glasilo strokovne organiziranih premogarjev, sem opasal v izdaji od 15. marca 1921 članek, nad katerim se mora sleherni napredno misleči delavec zgražati. V listu je bil namreč priobčen daljši članek, v katerem se napada sovjetsko Rusijo in njen sistem vladanja, ter pozivlja delavce na odpor proti Rusiji čisto sistema vlade v Rusiji. V članku se trdi, da vlada v Rusiji tiranija in ključna organizirane delavstva in da v Rusiji delavci nimajo pravice do stavke.

Ravno tako se je uveda govori tudi Gompers, ako se ne mehin. Sploh bi pa človek na predikoval takega napada od organizirane delavca, ampak tako govori je nasprotniki delavstva. Toda pri tem ni treba misliti, da bi jaz agitiral, da bi pustili organizirane, katere uradno glasilo priznava take članke. Ne! Organizirane moramo obdržati, spopolniti se moramo in pridobivati še denar, ki niso v tej organizaciji. Morda priporočilo je ta, da tako napadimo nadomesti z boljimi uradniki, ki bodo delovali v rusiji za koristi organizirane delavstva, kot je n. pr. Howat v Kansasu. Ako bi bil Howat na mestu Gompers, bi organizirane vodil že po drugi poti in bi pokazal, da je pravi zagovornik delavstva.

Danes je že veliko delavcev, ki zagovarjajo Leninov sistem in vidijo v njem svojo osvoboditev. Ne verjamem, da bi Lenin mogel blufati toliko delavcev in toliko časa in raditega ne more biti njegov sistem vlade tako slab, ako bi bil za delavca tako slab, kot ga nekateri hočejo prikazati, bi ga kapitalistični razred tako vehementno ne napadel. Do sedaj se namreč še ni pripetilo, da bi kapitalistični razred hvajilo to, kar bi bilo za delavstvo dobro. Ako pa Gompers napada sovjetsko Rusijo, tedaj je mora biti sleherni razredno zavednemu delavstvu jasno, da je v smoti. Da so štrajki in Rusiji odpravljeni, to jaz popolnoma rad verjamem; ker so tudi nepotrebni. Kajti vsa produkcija in distribucija je podževljena ali nacionalizirana, torej last vse države ali vsa ljudstva, delavci in kmetovi. Torej, ako bi štrajkali, bi štrajkali sami proti sebi. Ali bi ne bilo to bedasto in nesmiselno? Da so ruski kmetje in delavci v rusiji sami gospodarji, je dokaz že to, ker je v Rusiji delavsko-kmetaka vlada, in ker jo kapitalistični interesi tako napadajo. In to so zadostni dokazi.

Že marsikateri je zastavil vprašanje, kaj naj pa delavstvo stori da se osvobodi svojih izkoriščevalcev, da pride do svojih pravic in svobode? Nič drugega, kot izobraževati in organizirati. Druga izhoda ni, kajti postave in zakoni so tukaj, katere je treba spoštovati in se ozirati na nje, in spoštovati ustavo Zdr. drž. ki je najbolj demokratska in ki garantira vsakemu sloju svoje pravice. V ustavi Zdr. drž. se namreč glasi, da se ne sme nikogar siliti v sužnost in da ima ljudstvo vsa pravica do vladanja in organizacije. Da se pa te v ustavi zajamčene pravice kratijo veliki večini ljudstva samega, je pa ljudstvo krivo, ker zanemara v ustavi zajamčene pravice. Da se pa temu opomore, se je pa treba izobraževati, organizirati in delovati na to, da ljudstvo spozna, kaj mu jamči ustava Zdr. drž. Čitati je treba ustavične liste. Treba se je organizirati

strokovno, politično in gospodarsko, kakor so tudi naši nasprotniki dobro organizirani v vseh ozirih. Z neorganizirano ljudsko maso pa ne moremo priti nikamor. Če bi bili mi delavci ali sploh producenti tako dobro organizirani kot nismo, bi lahko na volilni dan izvolili v vse javne urade in zakonodajne zbornice svoje zastopnike, ki bi delovali na to, da se uredniški program delavcev in kmetov, namreč da država prevzame v svoje roke vse distribucije in produkcije za življenje potrebnih stvari, ali bolje rečeno, vladal bi dotični sloj ljudstva, ki producira vse, ki vzdržuje življenje, in potem bi faktično odpadli vsi štrajki, ker bi bili nepotrebni, ker bi delavci imeli svoje zastopnike v javnih uradih in postavodajnih zbornicah, ker bi bila vsa industrija državna ali ljudska last in ako bi zaštrajkali, bi štrajkali proti samim sebi.

In da to dosežemo se je treba organizirati politično, gospodarsko in strokovno, ker brez organizacije ne moremo doseči nič in sploh nesmiselno pričakovati, da bi kaj dosegli. Organizirani moramo biti v vseh treh organizacijah, ker brez ene ali druge organizacije smo nesposobni kaj dosegati in je naša organizacija neperfektna ali nepopolna. In za to je treba delati, agitirati in izobraževati.

Da smo pa delavci v Ameriki še tako izkoriščani je pa vzrok v tem, ker priznajo med nami delavci solidarnosti, ker priznajo kuje solidarnosti med našimi organizacijami. Naše strokovne organizacije v Ameriki so še nepopolne. Imamo n. pr. Ameriško delavsko federacijo, v kateri so zastopane do malih izjem skoro vse delavske strokovne organizacije. Toda, ako naša strokovna organizacija ki je v Ameriški delavski federaciji stoji v stavko, se največkrat pripetijo, da ostale strokovne organizacije, ki so tudi članice te federacije, stojijo na strani in mirno gledajo, kako druga organizacija vodi boj proti velepodjetnikom. V tem oziru bi morali delavci posnemati svoje nasprotnike, kako solidarno nastopijo in pomagajo drug drugemu. Ako bi pa bili delavci strokovno perfektno organizirani, da bi vladali med delavci, namreč med vsami brez ozira h kakim stroki spada kateri, pravi duh solidarnosti, bi tudi skupno nastopili v boju proti skupnemu sovražniku in bi se ne cepili. In ravno tega potrebujemo delavci v Ameriki, enotnega nastopa, enotnega vodstva. Dokler bo pa naša fronta razbita in delavska armada razsepljena v boju proti koncentrirani armadi nasprotnika, toliko časa ne bomo dosegli nobenih vsehov. Ali so zavezniki v sodnji svetovni vojni kaj dosegli, dokler niso imeli enotnega vodstva proti enotnemu vodstvu nemške armade? Nič. Torej, ako bi bila Ameriška delavska federacija popolna strokovna organizacija, bi ne bil noben štrajk izgubljen in tudi noben štrajk bi ne trajal dalj časa kot 24 ur, o tem sem prepričan. In razumno da je treba za to tudi pravih in dobrih delavskih voditeljev, ki bi tehtno premislili sleherni korak, predno bi ga naredili. Treba je za to zmognih delavskih voditeljev, ki bi poznali razmere in po njih uravnali svoje delovanje. In poleg pa mora biti delavstvo tudi izobraženo in vzgojeno v tem duhu, da smo vsi delavci brez ozira h kateri stroki kdo spada, imeti mora zaupanje v svoje voditelje. Dokler pa delavstvo ne bo izobraženo in se bo dalo voditi raznim frazarjem in demagogom, katerih nameni ni voditi delavstvo po pravi poti, katerih nameni ni spopolnjevati delavske organizacije bodisi strokovne, politične ali gospodarske, toliko časa ne bomo dosegli tega, po čemur žel sleherni razredno zavedni delavec. Frazarje in demagoge, ki nastopajo v različnih ulogah je hitro spoznati, ker priporočajo nekaj, proti čemur se vpira zdrava pamet slehernega zavednega delavca.

Ni na svetu dežele, ki bi bila industrijalno tako zelo razvita, kot je ravno Amerika, in posledice tega je tudi ta, da je delavstvo najbolj izkoriščano. Tudi je ni na svetu države, katere ustava bi dala ljudstvu toliko pravic, kot ravno ustava Zdr. drž. ampak ako bi se ljudstvo tega zavedalo in zavedalo bi se, ako bi bilo dovolj izobraženo in vzgojeno tako, da bi vsak posameznik mi-

slil s svojimi lastnimi močmi in bi ne dopustil, da bi kdo drugi mesto njega mislil. In izobraženo in vzgojeno v jam duha bi pa ljudstvo bilo, ako bi čitalo v resnici poučne časnike in knjige, ne pa velebizniškim interesom prodane liste.

Mirni in vspetni preobrat za delavce mora priti le, ako je ljudstvo izobraženo in organizirano, nikdar in nikjer pa ne v brutalnosti in ignorančnem nastopu, kot nekateri mislijo. Pogledajte namo v Rusijo: Tudi tam Lenin hiti z zidanjem šol in razširjanjem poučnih in tudi zabavnih knjig, prireja predavanja, kajti on dobro ve, da bi revolucija vspetna le, ako bo ljudstvo izobraženo in lahko mislilo s svojimi močmi; in nikdar pa ne z maso ignorantov. Z neorganizirano in neizobraženo ljudsko maso je vsak vseh nemogoč, to je fakt, ki se ne da utajiti, in to naj si zapomnijo vsi, ki blebetajo razne nesmiselnosti.

Je pač čudno na svetu! Ker je vsa ga dovolj in takovskost še preveč, moramo istega najbolj pogrešati in tapeti posamnjkanje. In še bolj čudno je pa vsom tem to, ker ljudstvo išče varoke tega ravno tam, kjer jih ni, in si noče pomagati ali izbrati sredstva, ki mu je na razpolago, katerega mu garantira in daje ustava Zdr. drž. namreč volilne pravice in svobodnega glasovanja, s katerim sredstvom bi lahko takoj odpomogel vsaj tej bedi in misirji, pri tem pa zabavlja in krivi vse križem. Ako ga pa hoče podpreti, pa smatra v tebi svojega sovražnika. In dokler bo ljudska masa tega nasirana, ni treba pričakovati odpomoci, ker čudeži se ne gode več. In dolžnost slehernega zavednega delavca je, da podučuje, izobražuje one, in agitira za organiziranje, politično, strokovno in gospodarsko, ker le v tem je naša rešitev, vse drugo je utopija, brezmiselnost in tratenje časa. — Naročnik.

Raton, N. Mex. — Ako bi se rojaki in čitatelji širem Zdr. drž. ozirali samo na tiopise in poročila iz raznih naselbin, bi gotovo mislili, da tukaj in v bližnji okolici ni nobenega Slovence naseljenega, ker se namreč od tukaj nihče ne oglasi. Toda resnici na ljubo moram povedati, da je v tukajšnji okolici naseljenih še precejšnje število Jugoslovancev.

Največ Jugoslovancev je vpošlenih pri tukajšnji premovalniški družbi Rocky Mountain, St. Louis Pacific Coal Co. Njeni premovalniški obratujeje v sedanjem času od dva do tri dni na teden. In ta kompanija stoji trdno na stališču, da je ona gospodar. Delavec pa njen polninski hlapec. O kakih organizacijah noče nihče slišati, in še naše društvo SNPJ in SDPJ ji je trn v oči. To je najbolj očitno pokazala ob času premovalniške stavke leta 1919. Ravnatelj tukajšnjih premovalniških družbe se je namreč izrazil da sem jaz največ kriv, da se je toliko število premovalniških odvalov stavki in da bi najraje vse premovalje, ki so člani teh društev odvalov. Toda mož se je premislil in vpisal v črno knjigo mene in še nekaj drugih članov, da ne moremo dobiti dela pri tej družbi. Mene radi tega, ker sem bil predsednik društva "Jugoslavija" št. 154 SDPJ in predsednik naslednjega odbora društva "Svenia" št. 297 SNPJ, in ostale pa, ker so aktivni pri teh dveh društvih in sploh na organizacijskem polju. — Mene bi bilo zelo prav, ako bi me posladi v pokoj, ker sem 4. avgusta 1919 praznoval svojo pet in dvajsetletnico, ob kar sem pričel kopati in spravljati na površje zemlje črni dijaman, še bi mi kompanija je plačevala kako pokojnino. Toda žal, kapitalisti še niso ustanovili tega sklada in ga tudi ne bodo še tako hitro, ker kaj je njim mari delavec in jim še na misel ne pride, da bi podpirali stare in izgarane delavce. Njim ne preti pomanjkanje na stara leta, na to še skrbi je — delavec s svojimi žulji.

Z bratom sva se napotila do bližnjega premovalniškega v Suga-riju in vprašala, ako ima vlogo za naju. Predelavec se je pa izrazil napram nama, da dobiva delo, ako pustiva društva. Toda midva sva pa odgovorila, da je to nekaj nemogočega, in raditega tudi niva dobila dela. Da je kazen še bolj popolna, je naša prepovedan tudi vatop v to naselbino in ne moreva obiskati tamošnje najine prijatelje in znanca. Naloga

naju ne pustiti v to naselbino ima "angeli miru", ki paži, da ne pride kak nepoklicani gost "rasburjati" tamošnje naseljenje. O tem sem se prepričal naslednje leto, ko sem hotel obiskati nekatere prijatelje. Ko sem se pripeljal s avtomobilom do "meje", mi je "angel miru in sprave" prepovedal izstopiti. Ko je moral iti po važnih opravkih je takoj dobil na svoje mesto zastopnika, ki je strogo patil, da ja ne bi kuga s knil s svojo navzočnostjo. — Koliko časa bodo imeli to veselje, je vprašanje časa, ker prepričan sem, da jih bo minulo.

Delavstvo se priznava in organizira in tega ne bodo mogli ustaviti z nobenimi sredstvi. Prepričati ne morejo, da bi se delavci ne organizirali, pa ako je tem gospodom po volji ali ne.

Z organiziranjem tukajšnjih premogarjev so že večkrat poskušali, toda dosedaj niso imeli pravega uspeha. Toda, koliko časa bodo vspetni nasprotniki, je tudi vprašanje, ker prepričan sem, da bodo tudi tukajšnji premogarji se organizirali in se tako rešili izpod jarma tiranstva, pod katerim vzdihujejo.

Dne 2. aprila je skočil v zakonaki jarem rojak Louis Sinkovec z vd. Ann Prijatelj. Pričetek občeti se je vršil v tukajšnji naselbini in končala pa je v 40 milj oddaljeni naselbini Dawson, N. Mex., kjer je bilo pa vse prebivalstvo nekako potrto in žalostno. Par dni prej so namreč obiskali naselbino prohibicijonistični uradniki in očistili vso naselbino "grešne pijače," grešnike—13 po številu—so pa postavili pod poročilo od tisoč do dva tisoč dolarjev. Rojaki so mi pokazali, po katerih kanalih je tekla "božja kapljica." Čudne so postave sv. prohibicije. Lansko jesen, ko je bilo grozdje zrelo, ja bilo dovoljeno izdelovati vino za svoje potrebe in to ugodnosti so se poslužili ljudje. In sedaj, v grabeš s njim. Res, narobe svet. — Brat Kezele, veseli se in prepoved "slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so brez "trde pijače". Sedaj ne bo umri noben človek več od alkohola, ker je po njegovem mnenju alkohol vzrok vsega zla na tem puksistem svetu.

Dne 10. aprila so tukaj položili k večernemu počitku telesne ostanki Leon Vaughana, katere so prepeljali iz Francije. Življenje je izgubil v boju za demokracijo; smrti onosna svinčenka mu je pretvarala nit mislega življenja v jurtru na dan sklenjenega premirja.

Ravno sedaj ko to pišem divjajo tukaj možni snežni viharji. Sneg je dobro prišel za tukajšnje farmarje, ker bo namočil zemljo, sneg pa lahko škoduje sadnemu drevju. — John Kopriva.

Lorain, O. — Kakor po drugih naselbinah tako tudi tukaj z delom ni nič prida. Spomlad se je zopet naselila in gorke solnce krepko ogreva ohajsko vinsko trto. Ogrela je tudi že nekaj deklet in fantov, ki so skočili v zakonaki jarem. Čestitalo se jim je na vsih koncih in krajih, da bi bili srečni in zadovoljni.

Le tajnik tukajšnjega društva "Bled" SNPJ, Frank Rupniku in njegovi nevesti Georgiani Hatetičevi, sedanjji njegovi soprog, ni nihče čestital kot ostali članovi novoporočenec Pobožne žene so imele zelo velike povedati druga drugi na vestnih vozilih, da se bo Frank poročil s to, in druga je pridimala in pripomnila, da se bo poročil kar divlno ali na "court-house", tretja ji je rekla, da tak zakon ni nič prida in sploh ni to noben zakon, ampak kar en mišmaš, drugega pa nič.

Vsi treznostiški rojaki pa znajo ceniti njegovo zavednost in neustrašeni nastop, ker Frank Rupniku in njegova soproga sta prvi slovenski par v tukajšnji naselbini, ki sta se civilno ali sodniško poročila. Tudi ostalim, ki še mislijo stopiti v zakonaki jarem, bi ne škodovale kaj enakega. Svoječasnno je rimo-katoliška cerkev umela slehernega, kdor je trčil, da se zemlja vrti okrog solca, a nazadnje je pa morala sama priznati to. In tako bo morala še marsikaj priznati.

Frank Rupniku in njegovi zavedni soprog, pa želim obilo sreče in da bi neustrašeno hodila skozi življenje s roko v roki. — Poročevalce.

Naročite "Prosveto" vašim sorodnikom ali prijateljem v stari domovini.

Drobiž
od blizu in daleč.

— Švedska vlada je ukazala ameriškim mormonskim misijonarjem, da morajo zapustiti deželo. železniški družbi, ki je povišala vozino na devet centov. Župan je pozval meščane, da naj hodijo peš ali se naj poslužijo omnibusov. Dohodki družbe so takoj prvi dan bojkota padli za 50 odstotkov.

— Prvi teden v maju se vrše volitve poslancev za dva parlamenta na Irskem. Ulsterci v severni Irski, ki bodo imeli svoj lastni parlament po novi home-rulski postavi, so že postavili kandidate. Nominiranih je 42 unionistov, 14 nacionalistov in 19 sinfajnovcev. Ulsterški parlament bo imel 52 poslancev.

— Dva Američana, James E. Tobinson in njegova žena iz Chicaga, sta bila pred nekaj dnevi napadena v Berlinu; ker so Nemci mislili, da sta Francoza.

— Kemalove čete so pričele novo protiofenzivo proti Grkom v Mali Aziji. Turki se nahajajo samo še 60 milj od Smirne.

AMERIKA SPREJELA POMOČ DOVANJE ZA NEMOČ

(Nadaljevanje s 1. strani).

zelo resna in je zaradi tega prizadet ves svet, se globoko zanima za hitro in pravično rešitev reparacijskega problema. Vlada močno želi, da se takoj odpre ponovna pogajanja, in upa, da bo nemška vlada brez odloga formulirala take pogoje, na temelju katerih bo možno razpravljanje. Ako se nemška vlada odloči za to pot, tedaj bo ameriška vlada predložila pogoje zavzemskim vladam, in sicer na tak način, da privolijo v hitro ponovitev pogajanj.

Ako Nemčija ugodni sugestijam ameriške note, tedaj bo Harding takoj obvestil entento. V državnem departamentu je bilo pojasnjeno, da Hardingova vlada si ne privarja pravice za posredovanje na temelju versailleke pogodbe, temveč s svojega statusa kot ena tistih držav, ki so pomagale poraziti Nemčijo.

— Paris, 22. apr. — Nemška vlada je odklonila zahteve ententne reparacijske komisije za prenos zlate rezerve iz Berlina v Coblenc in Kolln. Komisija bo zdaj zahtevala, da se zlata rezerva izroči direktno v njene roke. Dne 7. aprila je zlata rezerva v nemški državni banki znašala 1,091,602,000 mark.

Berlin, 22. apr. — Nemška vlada je na tako slabih nogah, da mogoče padé še pred 1. majem. Zadnje upanje, ki ga še goji Fehrenbachov kabinet, je odgovor Amerike, da sprejme apel za posredovanje. Dejstvo, da je vlada brezpogojno položila svojo usodo v roke ameriškega predsednika, dokazuje, v kako slabem položaju je sedanj nemška diplomacija. Človek bi mislil, da nemška vlada sploh nima več glave. Apel na predsednika Hardinga se lahko pove s temi besedami: "Povejte nam, kaj naj storimo, in mi storimo vse!"

Ponovite naročnino na "Prosveto."

Slovenska Narodna Podpora Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor

UPRAVNI ODSEK:
Predsednik: Vlasov Colihar, podpredsednik: Anton Hrešč, 214 1/2, Columbus, Pa. gl. tajnik: Matthew Turk, gl. glavnega odbora: Paul Bergin, gl. glavnega John Veprich, odgovorni glavnega Filip Godec.

FOROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 400 Hay St., Springfield, Ill. Mirko Schmalzer, 278, Barabook, Ohio, Jan. Kallisch, Box 438, Smithton, Pa. Frank Smarok 2850 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Ermano, 285 First St., Lehigh, Ill.

BOLNIŠKE ODSEK:
OBSEJNE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 S. LAWNDALE AVE., CHICAGO, Ill. VZRODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 285, Mass. Hill, Pa. Aktor Kadlich, Box 75, West Haven, Pa. KAPADNO OKROŽJE: Anton Salar, Box 104, Green, Kans., na japonski. Laj Kolar, Box 245, Gilroy, Minn., na ameriški.

Nadzorni odbor
Matt Petrovič, predsednik, 297 E. 142th St., Colliwood, Ohio, Jakob Ambroski, 618 Pierce St., Zvezda, Minn., Peter Strah, 3123 S. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor
Vlasov Colihar, John Underwood in Matt Petrovič.

Zdržitveni odbor
Predsednik: Frank Able, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trécl, Box 181, Lawrence, Pa. Julka Ovin, 242 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Strah, 1191 E. 28. St., Cleveland, Ohio. Mary Udovik, 1844 So. Bashe Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI IZDAVNIK: Dr. F. J. Kern, 2828 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": John Zvernik. POZORI! — Korespondenci s gl. uredniki, ki delajo v glavnem uradu, so vsilj tabele VSA PRILIKA, ki so namenjene na vsaki gl. predsednik in odgovorni Urednik "PROSVETA" S. N. F. J., 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill. VSE ZARADKI BOLNIŠKE POMOČI SE NALOŽIJE: Duboslav Kolihar S. N. F. J. 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJAVTE IN STVARI, ki so vsilje gl. izvrševalnega odbora in jih pošilja na naslov: Toljstvo S. N. F. J., 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill. VSE ZARADKI V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSILJAVTE in jih pošilja na naslov: Službeni urednik S. N. F. J., 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill. Vse prisilje glavnemu izvrševalnemu odboru in naj pošilja na Matt Petrovič, predsednik izvrševalnega odbora, 297 E. 142th St., Colliwood, Ohio. Vsi prisilje na gl. izvrševalni odbor so naj pošilja na naslov: John Underwood, 400 Hay Street, Springfield, Ill. Vse prisilje pred izvrševalnega glavnega so naj pošilja na naslov: Predsednik S. N. F. J., 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill. Vsi prisilje na drugi spili, razen tiskovni, spili, poslani na spili so naj pošilja v svet s glavnim izvrševalnim naj so pošilja na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawnale Ave., Chicago, Ill.

**KJE STE BILI
TEDAJ
IN KJE STE
DANES?**

Kje ste bili ko je Henry Ford poskušal spraviti prvih nekaj tisočakov potrebnih za danes pomnno velikansko industrijsko podjetje Ford Motor Company? Recimo, da bi bili uložili \$1,000 v Fordove delnice, bi VAM PRINESLO V LETU 1919 \$122,700 BREZ VELIKANSKIH DIVIDEND, KI SO JIH PREJELI DELNICARJI.

Recimo, da bi imeli Vi tako priliko, ali bi je ne sprejeli? ENAKA PRILIKA SE VAM NUDI SEDAJ. Industrija se izdelovanje traktorjev stoji skoro v enaki fazi danes, kot je bila avtomobilska industrija za časa, ko je Henry Ford ponujal svoje delnice v prodajo.

Is agrikulturnega stališča se da primerjati trg za traktorje navadno po številu farm obsegajočih po 100 in več akrov. Po primeru zadnjega šteta je 2,569,991 kmetij te velikosti ali večjih v Združenih državah, in 1,498,069 farm ki obsegajo približno do sto akrov. Torej trg za traktorje, se lahko računa po malem na 3,000,000 traktorjev, katere se bo vporabilo v bodočih desetih letih. Sedanji izdelek traktorjev iznaša približno okrog ali med dva in tri sto tisoč na leto, katerih velik del se mora odraditi za takojšnje nadomestitev, življenje v splošnem onega s drugim vseh traktorjev se da računati na tri letno dobo.

"The Nelson-Four-Wheel Drive Tractor" je revolucija v izdelovanju traktorjev. Izdelan je na popolnoma nov mehaničen način in vreden tako, da se mora lahko uporabljati vsak čas v letu.

Ja zanesljiv, lahko in po nizki ceni obratuje. Njegov nenavadni mehanični sestav je tako vreden, da lahko obratuje v ravnini ali pa v hribovitih kamnitih valovitih površinah in tako, da daje stalno trpežno delo bodisi v letu ali zimi.

Vabljeni ste, da postanete delničar korporacije za izdelovanje Nelson Traktorjev.

Malo število "Preferred" (8% prinašajočih) delnic se vam ponuja potom naše podružnice seveda pod pogojem, ako se ne bodo že prej rasprodale in cene sviale. Naročila se bodo prejela kakor bodo prihajala. Vse rezervacije se morajo izvršiti pred 10. majem, t. i.

Z industrijo traktorjev se v povozu s svojim trgom do sedaj še ne razvijem in s izdelavo tako važnega stroja je torej jasno, da bodo delnice Nelson Manufacturing Corporation imele ugodno priliko za naraščanje pri svoji vrednosti, veliko bolj kot pa investicije kake druge industrije, ker je polje odprto za napredek.

NELSON MANUFACTURING CORPORATION
Authorized Capital.....\$200,000.
(\$100,000 Preferred Stock—\$100,000 Common)

BOARD OF DIRECTORS

- A. H. NELSON, President
- W. A. COOK, Treasurer
- Former Chief of Staff, Production Division, U. S. District, Ordnance Section, War Department.
- J. W. GOLGAN, President Lincoln Savings Bank, Boston.
- J. R. RAEDER, Architect and Engineer.

LAWSON & GOULD, INC.

Head Office: EDMUNDS BUILDING, BOSTON 9, MASS.
Branch Office: 627 MAIN STREET, WORCESTER, MASS.
Naslovite vsa pisma v glavni urad.

Tovarne v Taunton, Mass., so vam odprte za pregled. Premikajoče slike Nelson Traktorja se bodo kasle vsake sobote popolne ob 6 uri v naših uradih v Bostonu in Worcesterju.

Izrežite ta kupon in priložite denar in pošljite nam.

ORDER BLANK
LAWSON & GOULD, Inc.
Edmunds Building
BOSTON 9, MASS.

Gentlemen:
Please enter my subscription for..... shares of the Preferred (8% Cumulative) Stock of the NELSON MANUFACTURING CORPORATION, at \$12.50 per share. Enclosed find..... Dollars in (full) payment for same.

Have Stock Certificate and Receipt issued in name of:

5 shares will cost you	\$ 62.50
10 " " " "	\$ 125.00
20 " " " "	\$ 250.00
30 " " " "	\$ 375.00
50 " " " "	\$ 625.00
100 " " " "	\$1,250.00

Name .....

Street .....

City .....

State .....

Gori navedene cene so veljavne le za takojšnji prejem. S tem je sporazumljeno, da gornje naročilo vam daje bonus eno delnico Common stock na vsaki deset delnic Preferred stock delnic.

VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA.

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v sveti—
s pošiljanjem denarja v stari kraj,
s potovanjem v domovino,
s dopremljenjem oseb v Ameriko in
s drugi posli tega področja,
so nujno potrebne tri glavne stvari:
volja, sredstva, praksa.

Našo vesno voljo za točno službo najbolje dokazujejo številna zahvalna pisma od onih vojakov, ki so se do sedaj poslali naše tvrde.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s stari krajem, naše zastopstva parobrodskih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čes naše poslanje.

Nad 1,400 potnikov, ki so s našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj, ali dobiti koga in staroga kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na!

ZAKRAJŠEK & ČESARK,
Slovenska banka,
70 — 9th Ave., New York City.

AMERICAN LINE
Direktna črta—NEW YORK—HAMBURG

Veliki moderni parniki na dva vjaka:

Mongolia,	Minnekahda (novi),	Manchuria,
28. aprila	21. maja samo tretji razred	2. junija

Najkrajša in primerna pot za prvega in tretjega razreda potnika. Tretjega razreda potnikom strežejo strošaji v veliki jedilni sobi. Posobne sobe za šenske s otroci.

Oglasite se v našem uradu:
14 No. Dearborn St., Chicago, Ill.
Ali pri vašem lokalnem zastopniku.

Največja Slovenska Banka v Ameriki.

V 3 TEDNIH VAM POSLIJEMO
Vaš denar, ki ste ga namenili za svojev v stari domovino

in v šestih tednih
boste prejeli lastnorodno podpisano potrdilo od prejemnika denarja.

Denar pošiljamo po dnevnem kursu. Naša banka stoji pod državnim nadzorstvom in lahko nam brez skrbi povrne svoj denar.

Prodajamo vozne listke (šifkarte) za vse parnike, ter vam pripeljemo tudi svojce i staroga kraja. Igotavljamo tudi passe (pose) in vse drugo kar je potrebno za potovanje iz Amerike v domovino in iz domovine v Ameriko. Pišite nam za poštajila v domovinski jeziki.

Slavonic Immigrant Bank,
436 WEST 23rd STREET NEW YORK, N. Y.

Kapital \$100,000.00 Rez. zaliad \$30,000.00

HAYWOOD JE IZGINIL IZ ZDRUŽENIH DRŽAV.

Chicago, Ill. — Ko so svetski uradni predinočnjim ugrabili, če so vsi obojeni člani I. W. W. tukaj, da jih odvedejo v zvezno kaznilnico v Leavenworth, Kan. je prišel glas, da je William Haywood izginil iz Zdrženih držav in da se najbrž nahaja v Rusiji.

Haywood je bil tajnik I. W. W. in je bil obojen na dvalet let ječe.

Brojovka Federated Press se čita: "William D. Haywood, bivši finančni tajnik I. W. W., je došel v Moskvo, Odpotoval je iz New Yorka dne 31. marea na parniku "Oscar II." lastnina Skandinavske ameriške parobrodne družbe, namenjen v glavno mesto Rusije kot eden sedmih delegatov k mednarodni konvenciji "Moskovske strokovne internacionale," ki prične 1. julija. "Oscar II.", na katerem je bila ukreana delegacija, je došel v Stockholm dne 12. aprila in delegacija se je izkrcala v Rigi dne 16. aprila, od koder je odpotovala v Moskvo."

Njegov zagovornik Christensen je izjavil, da Haywood ni pobegnil, ampak da je po svojih osebnih poilih v Moskvi. "Če Haywood ostane v tujini," je rekel Christensen, "tedaj to pomeni konec Haywooda kot voditelja delavstva. Njegova akcija bo ubila njegovo stvar med delavci v Ameriki. Pisal sem mu takoj, ko je najvišje sodišče odklonilo revizijo njegove obsodbe, vprašajoč ga, kako hoče aranžirati svojo izročitev oblastem. Pisal sem po nalogu "Lige za civilno svobodo."

"Daily News" prinaša vest, da so radikalni voditelji prejeli novice, da je Haywood doberdobil v Rusiji. Sporočilo se glasi: "Neumnost je, če ameriški radikalni trpe v ječi. Misel ameriške javnosti in ameriškega delavstva je taka, da se ne izplača za radikalne delavske voditelje, da postanejo mučeniki. Pridite v Rusijo, kjer ste dobrodošli."

John Martin, tajnik obrambnega odbora I. W. W., je podal sledečo izjavo: "Pričakujemo, da se vrne koncem aprila. Objubil mi je, da bo govoril v domu cestnoželznihk uslužbencev dne 30. aprila. Bil sem z njim v zvezi koncem meseca marea in aranžiral sem, da bo govoril."

Ko so Martina vprašali, če je še kateri član I. W. W. zapustil deželo, je odgovoril, da je prejel brojovke, ki govore, da se izroče oblastim v ponedeljek v Chicago, Washington in Leavenworth, to je na dan, ki ga je določil justni departement.

Haywood je bil pod poroštvo za \$15,000. Poroštvo so zanj podpisali William Bross Lloyd, multimilijonar in reditelj komunistične delavske stranke, za \$30,000 v posestvu; Mary E. March za \$5,000 v posestvu; Otto Christensen, njegov advokat, za \$3,000 v obveznicah svobode.

BRAT BIVŠEGA ČIKAŠKEGA ŽUPANA V ČEDNI DRUŽBI. Chicago, Ill. — Poštni nadzorniki so identificirali Albert H. Thompsona, soproga najmlajše sestre bivšega župana Carter H. Harrisona, kot člana sleparskega krožka, ki je imel svoje mreže razpete celo po Kubi in Kanadi.

Skorzi več dni so poštni uradniki iskali Thompsona na obtožbo, da se je poslužil pošte v sleparske namene. Z njegovim identificiranjem predvčeršnjim, da je član krožka, kateremu je bil mojster Flody Woodward in katerega člana sta "Waco Kid" Powell in Fred K. Buckminster, bivši čikaški policaj, je postal delokrog za preiskavo bolj obširen.

Policija izjavlja, da njegova soproga ni bila zapletena v afero. Toda predvčeršnjim je njegova soproga izpovedala, da je njen soprog vedel, da so mu poštni uradniki na sledi, in da je prav hitro zapustil njuno letovišče 'Buck Shoals' blizu Asheville, S. C. Povedala je, da ne ve, kje se nahaja njen soprog.

V Atlanti, kjer zdaj žele dobiti Thompsona, je bil glavni stan sleparjev. Njih šrtve so bili večinoma bankirji z dežele in drugi bogatini v južnih državah.

Krožek je štel svojim članom izkušene sleparje, katerega je organiziral Woodward dve leti nazaj po smrti glavnega detektiva George Bullarda. Članov je štel šest in trideset. Krožek je lastoval svoj hotel in "klubove" prostore.

Žrtve so navadno najprve peljali v pisarno, v kateri so se delale stave. Dovolili so ji, da dobi od pet do deset tisoč dolarjev, na kar je bil izdelan načrt, da je popolnoma posuše. Navadno je žrtev dobila od \$80,000 do \$90,000. Rekli so ji, da mora položiti od \$40,000 do \$50,000 kot poroštvo. Ko so sleparji imeli denar, ni bilo mogoče najti blagajnika, da se razdeli dobiček.

Poštni uradniki izjavljajo, da se bo izvedelo, da je bila vsota ogromna, za katero so bile šrtve ogleparjene, ko doženeje detailo o sleparskih manipulacijah v Huntavillu, Cincinnatiju in Indianapolisu. Samo v Atlanti so bile šrtve opeharjene za en milijon dolarjev.

SVETNIKI SE VOJASI TUDI MED NABO STEFO. Waukegan, Ill. — Po širnem svetu je znano, da je Zion City sveto mesto, kajti v tem mestu so prepovedani vsi grehi, med katere spada tudi kajenje tobaka. Tožba, ki je bila zdaj vlojena, pa govori, da se tudi sveti ljudje včasih polasaajo med sabo in ne propuščajo sodbe onemu, ki vse vidi in sliši.

Prva LUKENJA V PODJETNIŠKIH VRSTAH. Milwaukee, Wis. — Tukajšnji krojaški pomočniki so na stavki od prvega januarja. Prva vrzel v podjetniških vrstah je nastala, ko je tvežka Sandie Hunter izjavila v minelem tednu, da podpisuje pogodbo z organizacijo delavcev. Ta tvežka ima največ naročil v mestu.

Boljševiki pomagajo Irosov? London, 22. apr. — Dennis Henry, državni pravdnik za Irsko, je dejal danes v nižji zbornici, da ima vlada dokaze, da ruski boljševiki pomagajo irskim sinfajncem. Henry je dejal, da bodo dokazi predloženi parlamentu v nekaj dneh.

IZDELOVALCE LUKENJ ZA GUMBE. Ročno delo, stalna služba za izučene delavce. The House of Kuppenheimer 1725 W. North Avenue, Third Floor, Chicago, Ill.

Potrebujemo zastopnike za prodajati in nabirati naročila za dežne plašče. Dober zaslužek, vzorce damo pravo. Pišite na pojasnila. Atmosphere Raincoat Co., 222 W. Madison St., Chicago, Ill.

BAKRENE KOTLE. BAKRENE KOTLE izdelane iz najfinjšega bakra v velikosti za 4 galone po \$18.00; 6 galonov za \$20.00; 8 galonov za \$25.00 in 10 galonov za \$30.00 F. O. B. New York. (Vi plačate pošljetvno stroško). Pošljite denar s naročilom. Istotako pošljemo tudi posodo za čiščenje. VICTORIA SUPPLY CO., 784 Market Bldg., New York, N. Y.

DINARJE IN DOLARJE. se pošlje in izplačuje v gotovem denarju v vsaj Jugoslaviji. PAROBRODNE LISTKE za vse proge po vstanovljenih cenah. Za vloženi denar plačamo po 4% obresti. EMIL KISS, Bankir, 133 Second Ave., NEW YORK, N. Y.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošljemo denar tudi v Srbijo, Bulgariko in Rumunijo. Jamšimo za vas poslati denar, enako kot pred vojno, da bodo hitro in točno izplačani. PRODAJAMO ŠIFKARTE NA VSE LINIJE. Uradne ure so: 9 jutro do 5 zvečer. Ponedeljek in sobota po 8:30. KASPAR STATE BANK, 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

RAJOST IN VESELJE. nastane čema v domovini, kadar dobe vest od svojih in Ameriki. Ali vam je veliko vedje ako prejmete pomoč v denarju od svojih sorodnikov in Ameriki. AMERICAN UNION BANK. pošlje denar v JUGOSLAVIJO najceneje, najhitreje in samsajveje. Ako želite poslati vaš denar v domovino BRZOLJAVNO za samo EN DOLAR, tedaj pišite nam takoj za pojasnila. ULOGE. prihajajo vam po 4% obresti in vsi denar je pri nas varno naložen. Izplačamo vse uloge vsak čas brez vsakega obročila vnaprej. PRODAJAMO "ŠIFKARTE". javno notarstvo. Proskribirane pos. Za pojasnila pišite nam. AMERICAN UNION BANK, JOHN NEMETH, proda, 10 East 23rd St., New York, N. Y.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Trester, Hruakovce, Zganje, Kimel in druge žgane pijače. 1 del zadržuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Pošljite poštni Money Order ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Navodila priložina v vsak zavitek. National Flavoring Co. 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijacem. "KING" zmes daje vsem pijacem pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash,